

श्री.जयदिप डाकरे सर

श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - चौथी (15 डिसेंबर) विषय - मराठी

Subscribe

स्वाध्याय

सराव

प्र. १. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) कवीला काय व्हावेसे वाटते ?
- (आ) कळीला कसे बोट लावावे, असे कवीला वाटते ?
- (इ) दिशादिशांतून कवी काय उधळून देतो ?
- (ई) कवीने शेताला कशाची उपमा दिली आहे ?
- (उ) तुम्हांला काय व्हावेसे वाटते ?

प्र. २. खालील अर्थाला अनुरूप कवितेतील ओळी लिहा.

- (अ) जिकडे मन आकर्षले जाईल, तिकडे अगदी मोकळेपणाने जावे.
- (आ) जाता जाता सुगंध उधळत जावे.
- (इ) झऱ्याचे झुळझुळ गाणे सर्वत्र पसरावे.
- (ई) हिरव्यागार शेतात किंवा निळ्याशार नदीच्या काठावर जावे.

प्र. ३. कंसातील योग्य शब्द वापरून वाक्ये लिहा.

- (पसार झाले, झुकली, कानोसा घेतला, भरारी घेतली)
- (अ) घरात कोणी आहे का याचा मी
 - (आ) मांजरीला पाहून उंदीर
 - (इ) नदीतल्या पाण्यावर झाडाची फांदी
 - (ई) पक्ष्याने आकाशात

प्र. ४. रिकाम्या जागी तुमच्या मनाने शब्द भरून कविता पूर्ण करा.

- वाटते मला मी व्हावे.
 घेईल ओढ मन झुकावे.
 कधी तर कधी काठी
 कधी वा पाठी.

उपक्रम : खालील झाडांच्या पानांचे निरीक्षण करा व वैशिष्ट्ये लिहा.

केळी, नारळ, पिंपळ, तुळस, बेल, आवळा, कडुनिंब.

टेस्ट सोडवा.

Audio ऐका

ऑनलाईन टेस्ट

१०. अपूर्णांक

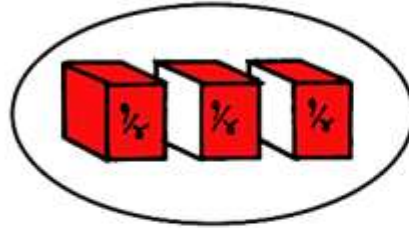
◆ पाऊण

सराव

तीन नातवंडांनी मिळून एक केक आणला व आजोबांना त्यांच्यासह चौघांत समान वाटून देण्यास सांगितले. आजोबांनी त्या केकचे चार समान भाग केले. त्यांतील प्रत्येक भाग म्हणजे पाव केक. आजोबांनी राजू, राणी व पिंकी यांना प्रत्येकी पाव भाग दिला व उरलेला पाव केक स्वतःसाठी ठेवला.

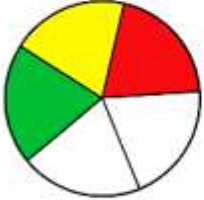
आजोबांनी दोन नातींना मिळून पाव + पाव म्हणजे अर्धा केक दिला व तीनही नातवंडांना मिळून पाव + पाव + पाव म्हणजे पाऊण केक दिला. अर्धा आणि पाव म्हणजे देखील पाऊण होतो.

कोणत्याही एका वस्तूचे ४ समान भाग केले. त्यांपैकी ३ भाग घेतले, तर घेतलेले एकूण भाग म्हणजेच पाऊण भाग. हा भाग $\frac{३}{४}$ या अपूर्णाकाने दाखवतात.

$\frac{३}{४}$ चे वाचन 'तीन अंश छेद चार' किंवा 'तीन छेद चार' असे करतात.

आणखी काही अपूर्णांक

येथे एका वर्तुळाकार चकतीचे ५ समान भाग केले असून त्यांतले ३ भाग रंगवले आहेत. चकतीचा रंगवलेला भाग $\frac{३}{५}$ या अपूर्णाकाने दाखवतात.

$$\frac{१}{५} + \frac{१}{५} + \frac{१}{५} \text{ मिळून } \frac{३}{५} \text{ होतो, म्हणजेच } \frac{१}{५} + \frac{१}{५} + \frac{१}{५} = \frac{३}{५}$$

कोणत्याही एका वस्तूचे ५ समान भाग केले व त्यांतले ३ घेतले, तर घेतलेले एकूण भाग $\frac{३}{५}$ या अपूर्णाकाने दाखवतात; म्हणजेच $\frac{३}{५}$ या अपूर्णाकाचा ५ हा छेद वस्तूचे किती समान भाग केले हे दाखवतो आणि ३ हा अंश तसे किती भाग घेतले हे दाखवतो.

या पट्टीचे ७ समान भाग केले आहेत. त्यांतले २ भाग रंगवलेले आहेत, म्हणजे पट्टीचा $\frac{२}{७}$ भाग रंगवलेला आहे. येथे देखील $\frac{२}{७}$ या अपूर्णाकातील ७ ही संख्या

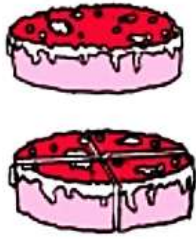
पट्टीचे किती समान भाग केले हे दाखवते आणि २ ही संख्या त्यांतले किती भाग घेतले हे दाखवते. $\frac{२}{७}$ या अपूर्णाकात २ हा अंश आहे व ७ हा छेद आहे.

$\frac{३}{४}$, $\frac{३}{५}$, $\frac{२}{७}$ याप्रमाणे $\frac{८}{११}$, $\frac{७}{१३}$ यांसारख्या अपूर्णाकांचे अर्थ समजावून घ्या.

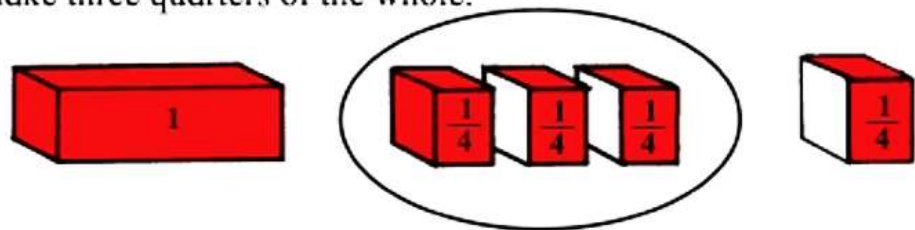
टेस्ट ब्लॉगवर...

10. Fractions

◆ Three quarters

Three children bought a cake and asked their grandfather to divide it equally among the four of them including himself. Grandfather divided the cake into four equal pieces. Each piece is one quarter of the cake. Grandfather gave Raju, Rani and Pinky one quarter each and kept the last quarter for himself. Grandfather gave his two granddaughters, quarter + quarter, that is, half of the cake. He gave his three grandchildren quarter + quarter + quarter, three quarters of the cake. One half and one quarter also make three quarters of the whole.

When an object is divided into 4 equal parts, 3 of its parts taken together are called three quarters. This is shown by the fraction $\frac{3}{4}$. $\frac{3}{4}$ is read as ‘three fourths’ or ‘three upon four.’

Some more fractions

Here, a circular disc is divided into 5 equal parts and 3 of its parts are coloured. The coloured part of the disc is shown as $\frac{3}{5}$.

$$\frac{1}{5} + \frac{1}{5} + \frac{1}{5} \text{ together make } \frac{3}{5}. \text{ That is, } \frac{1}{5} + \frac{1}{5} + \frac{1}{5} = \frac{3}{5}$$

When an object is divided into 5 equal parts and three of them are taken, that part is shown as $\frac{3}{5}$. Here, the denominator 5 shows how many equal parts are made of the whole, and the numerator 3 shows how many of those are taken.

This strip has been divided into 7 equal parts and 2 parts are coloured, which means $\frac{2}{7}$ of the strip is coloured. Here, the number 7 gives the total number of equal parts made, and 2 gives the number of parts taken. In the fraction $\frac{2}{7}$, 2 is the numerator and 7 is the denominator.

You can work out the meanings of fractions such as $\frac{8}{11}$ or $\frac{7}{13}$ just like the fractions $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{5}$ and $\frac{2}{7}$.

Read and understand.

From the
Postbox
2

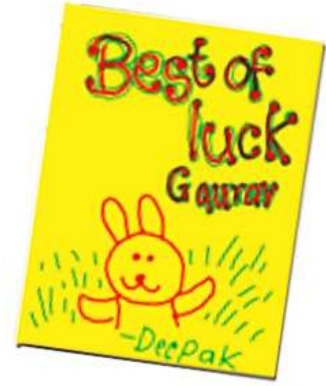
Read the following and write your own messages.
खालील संदेश वाचा आणि तुम्ही तुमचे संदेश लिहा.

There was a match between 'A' and 'B' divisions of the fourth standard.

Gaurav was the captain of 'A' division's team.

On the day of the match, this is what he got from the postbox :

Gaurav and his team won the match. Their friends were very happy.

They made a big card for Gaurav and his team. It was too big for the postbox.

They could not put it in the postbox. So, their teacher pasted it on the wall of the classroom.

Congratulations!
You won the match.
We are proud of you!

या पानावरील चित्रात मुलांनी तयार केलेल्या अभिनंदनाच्या भल्यामोठ्या कार्डावरील मजकूर दाखवलेला आहे. इतर कार्डावरील मजकुराप्रमाणे याही कार्डावरील मजकुराचा आधी वाचनासाठी व नंतर लेखनासाठी उपयोग करावा. येथे दिलेल्या नमुन्यांच्या आधारे 'पोस्टबॉक्स' उपक्रमासाठी कार्डे/चिठ्ठ्या लिहून घ्याव्या. शक्य झाल्यास प्रत्यक्षात घडणाऱ्या स्पर्धा, सामने इत्यादी प्रसंगांशी या स्वाध्यायाची सांगड घालावी.

हस्ताक्षराबाबत पान 41 वरील सूचना पहावी.

read and understand.

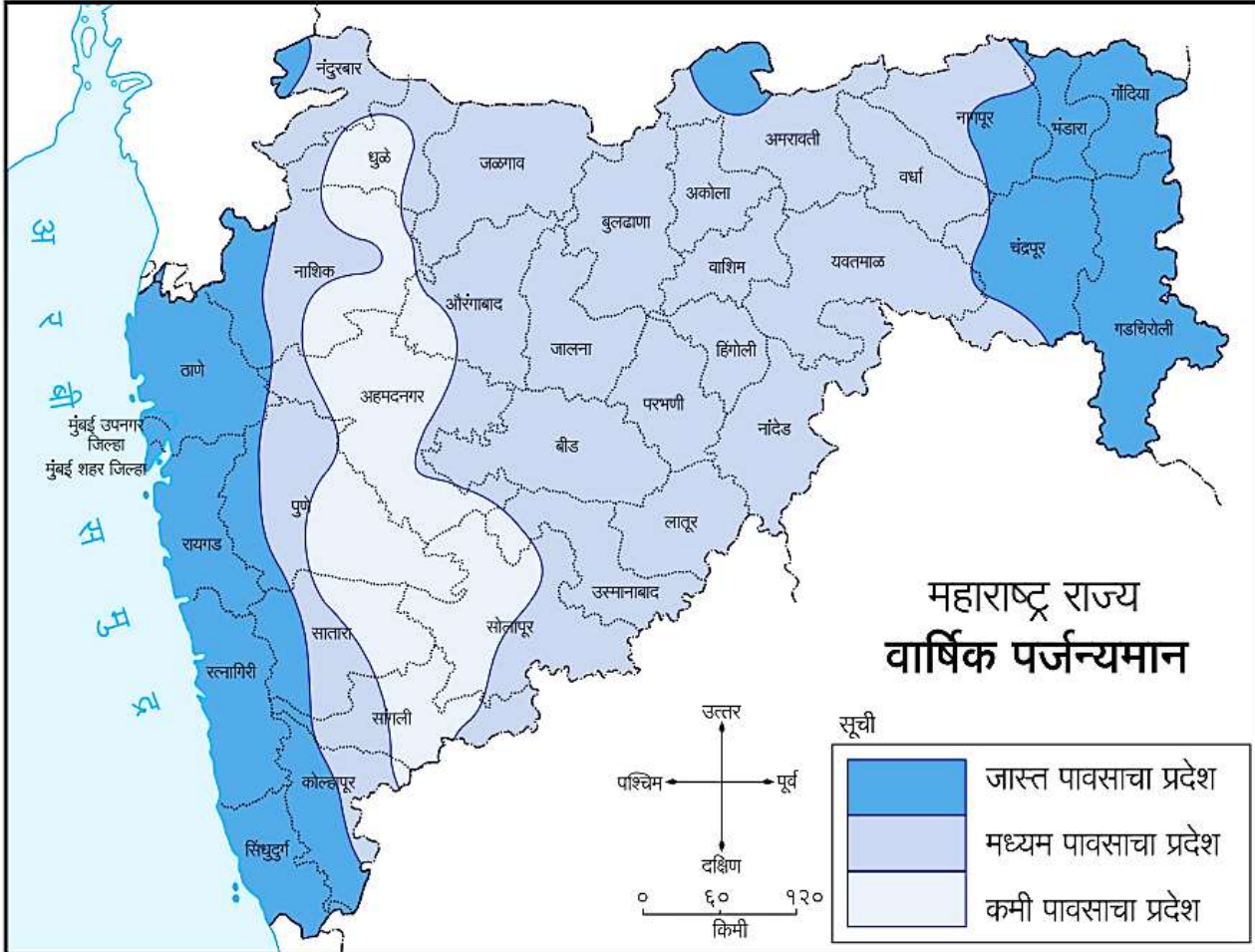

माहीत आहे का तुम्हांला

१. मुंबई ही महाराष्ट्र राज्याची राजधानी आहे, तर नागपूर ही उपराजधानी आहे.
२. प्राकृतिक रचनेवरून महाराष्ट्राचे तीन प्रमुख विभाग पडतात. किनारपट्टीचा प्रदेश, पर्वतीय प्रदेश व पठारी प्रदेश.
३. गोदावरी ही महाराष्ट्रातील सर्वात लांब नदी आहे.
४. महाराष्ट्राच्या उत्तर भागात सातपुडा पर्वतरांग आहे. या पर्वतरांगेतील अस्तंभा हे सर्वात उंच शिखर आहे.
५. सह्याद्री पर्वतास 'पश्चिम घाट' असेही म्हणतात. या पर्वतरांगेतील 'कळसूबाई' हे महाराष्ट्रातील सर्वात उंच शिखर आहे.
६. राज्याच्या पश्चिमेस अरबी समुद्र आहे.

सांगा पाहू

वरील नकाशात आपल्या राज्यातील जास्त, मध्यम व कमी पावसाचे प्रदेश दाखवले आहेत. पावसाचा शेतीवर परिणाम होतो. पुढील पृष्ठावर एक तक्ता दिला आहे. त्यात जास्त, मध्यम व कमी पावसाच्या प्रदेशातील पिके दिली आहेत. नकाशा व तक्त्याच्या आधारे पुढील कृती करा.

वाचा व समजून घ्या.

ऑनलाईन टेस्ट

१३. बादशाहाच्या हातावर तुरी दिल्या

स्वाध्याय

१. रिकाम्या जागी कंसातील योग्य पर्याय लिहा.

(अ) शिवराय बादशाहाच्या दरबारास गेले, त्या दिवशी औरंगजेब बादशाहाचा वाढदिवस होता.

(पन्नासावा, चाळिसावा, साठावा)

(आ) आग्न्याहून येताना संभाजीराजांना एका सुरक्षित ठिकाणी ठेवले.

(झाशीत, मथुरेत, दिल्लीत)

२. प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) आग्न्याला जाण्यापूर्वी शिवरायांनी स्वराज्याचा कारभार कोणाच्या हाती सोपवला ?

(आ) आग्न्याच्या कैदेत शिवरायांच्या बरोबर कोण कोण राहिले ?

(इ) आजार बरा व्हावा म्हणून शिवरायांनी काय केले ?

३. दोन-तीन वाक्यांत उत्तरे लिहा.

(अ) शिवराय औरंगजेबाच्या दरबारातून रागारागाने बाहेर का पडले ?

(आ) शिवरायांनी आपली सुटका करून घेण्यासाठी कोणती युक्ती केली ?

उपक्रम

शिवराय आग्न्याच्या कैदेतून सुटून आल्याचे प्रसंगचित्र तयार करा.

सराव करा व स्वाध्याय सोडवा.

ऑनलाईन टेस्ट

माझा ऑनलाईन अभ्यास - सराव चाचणी

इयत्ता चौथी - मराठी

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

14. मिठाचा शोध	Click Here
15. आनंदाचं झाड	Click Here
16. झुळूक मी व्हावे	Click Here
17. म्हणींच्या गमती	Click Here
धरतीची आम्ही लेकरं mp3	Click Here
या भारतात बंधुभाव mp3	Click Here
धूळपेरणी mp3	Click Here

नाखवादादा mp3	Click Here
चवदार तळ्याचे पाणी mp3	Click Here
झुळूक मी व्हावे mp3	Click Here
हैं कोण गे आई mp3	Click Here
आभाळमाया mp3	Click Here
मन्हा खान्देस्नी माटी mp3	Click Here

इयत्ता चौथी - गणित	महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर
---------------------------	-------------------------------------

शाब्दिक उदाहरणे-बेरीज	Click Here
शाब्दिक उदाहरणे-वजाबाकी	Click Here
शाब्दिक उदाहरणे-मिश्र उदाहरणे	Click Here
अपूर्णांक	लवकरच
मापन	लवकरच

इयत्ता चौथी - परिसर अभ्यास - 1	महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर
---------------------------------------	-------------------------------------

14 नकाशा आणि खुणा	Click Here
15. माझा जिल्हा माझे राज्य	लवकरच
16. दिवस व रात्र	लवकरच
17. माझी जडणघडण	लवकरच

इयत्ता चौथी - परिसर अभ्यास - 2	महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर
---------------------------------------	-------------------------------------

12. पुरंदरचा वेढा व तह	Click Here
13. बादशाहाच्या हातावर तुरी दिल्या	Click Here
14. गड आला पण सिंह गेला	लवकरच